

در سوگ استاد منصور مهرنگ

سخنرانی به مناسبت درگذشت استاد منصور مهرنگ، سالن همایش نیکوکاری رعد، پنجشنبه ۹ خرداد ۱۳۹۸

محمد ابراهیم ذاکر

دندان‌پزشک و پژوهشگر تاریخ پزشکی

۱	در سوگ استاد منصور مهرنگ
۱	خودنگاره استاد منصور مهرنگ
۱	کیستم
۲	سوابق آموزشی
۳	نوشته‌ها
۳	افزوده‌های من [ذاکر]
۵	خودنوشته استاد در کتابچه کشکول خویش
۵	«زیبنده سنگ گور ارباب هنر»
۶	کتاب‌نامه
۶	نمایه کتاب و مقاله

ذاکر
دکتر محمد ابراهیم

در سوگ استاد منصور مهرنگ

۱

در سوگ استاد منصور مهرنگ

سخنرانی به مناسبت درگذشت استاد منصور مهرنگ، سالن همایش نیکوکاری رعد، پنجشنبه ۹ خرداد ۱۳۹۸
محمدابراهیم ذاکر

خودنگاره استاد منصور مهرنگ

نامش همیشه پایا، یادش همراه گرامی
با درود بیکران بر شما گرانمایگان، دوستان و آشنایان مهرنگ گرانسنگ
امروز برآنم این خودنوشته یا اتوبیوگرافی را با افزوده‌هایی در این نشست واگویی نمایم.
استاد در بالای برگه با این سروده خویش، سخنش را آغاز می‌کند:
استاد شاعران جهان، سعدی است، لیک ما را نظر به شیوه شیرین ایرج است

کیستم

در شانزدهم خرداد یک‌هزار و سیصد و سیزده هجری شمسی (۱۳۱۳خ) در محله خانی‌آباد تهران چشم به جهان گشودم.
پدرم زنده‌یاد ابوالقاسم، کارمند وزارت دارایی و مردی پاک، ساده و بی‌آلایش، مهربان و نیک‌فطرت بود.
مادرم فاطمه جولایی، زنی لایق و کدبانو و در بیشتر هنرهایی که ویژه زنان نژاده و تربیت شده بود، مثل خیاطی و گلدوزی
و سایر آرایه‌های متداول زمان، چیره‌دست و کارآمد به شمار می‌آمد.
با این که زندگی‌نامه خود را در منظومه‌ایی به نظم کشیده و برآنم که اگر عمری باقی بود، این مثنوی را به انجام برسانم
و در این دفتر بنویسم. در این بخش نیز رخدادهای مهم زندگی خویش را تا آن جا که بایسته باشد و حافظه یاری کند، ثبت
خواهم کرد تا به یادگار بماند و در دسترس بازماندگان و دوستان با ذوق و ادب‌دوست باشد .

ذاکر
دکتر محمدابراهیم

پس از اتمام تحصیلات دبیرستانی که در تمام سال‌ها رتبه نخست را احراز می‌کردم و شرکت در آزمون ویژه دانشگاه و احراز رتبه یکم در تمام کشور، در رشته زبان ادبیات فارسی که از کودکی معشوق بی‌همتای من بود، به ادامه تحصیل پرداختم و در سال ۱۳۴۲ هـ.ش تحصیلات دانشگاهی را به پایان رساندم و به پژوهش، تألیف و تدریس پرداختم.

در سال ۱۳۳۸ در تبریز ازدواج کردم که ثمره این پیوند یک پسر به نام اورنگ، و دو دختر به نام‌های مهرناز و طناز است که هر سه ازدواج کرده و تا به امروز می‌توان گفت زندگی‌شان مقرون به سعادت و شرافت بوده و امید که در آینده نیز این چنین بماند.

من در وهله نخست شیفته ادب پارسی و سپس اهل ساز، خط، نقاشی و دیگر هنرهای معمول در ایران زمین بودم و هستم. از کودکی ویلن را نیکو می‌نواختم و قدرت و روانی طبعم آن چنان بود که قادر بودم ارتجالاً در هر موضوعی مطلب را در لباس شعر عرضه کنم. یاد دارم که در امتحان نهایی سال آخر دبیرستان، موضوع انشاء را بداهه به شعر می‌نوشتم و زنده یاد مهدی حمیدی شیرازی بزرگ‌شاعر گران‌قدر معاصر و شاید همه ادوار، که به عنوان مراقب در جلسه حضور داشت و بالای سر من ایستاده بود و می‌دید که من فی‌البداهه انشاء امتحان را به شعر می‌سرایم و می‌نویسم، به من گفت: «پسر جان! به تو سفارش می‌کنم که در رشته ادبیات ادامه تحصیل بدهی. تو ادیب و شاعر خوبی خواهی شد.» و من به توصیه استاد عمل کردم، اما چه شده‌ام؟ داوری با مردم نکته‌سنج خواهد بود.

این‌جانب منصور مهرنگ زاده ۱۳۱۳ خ با ۸۵ سال سن، نزدیک به ۵۸ سال در مقاطع مختلف آموزشی از دبیرستان تا چندین دانشگاه به آموزش و پرورش جوانان این سرزمین پرداختم که اینک بسیاری از ایشان در ایران و خارج از کشور مصدر امور هستند.

سوابق آموزشی

ریاست بخش ادبیات دانشکده افسری

ریاست گروه ادبیات دانشگاه مدیریت

در سوگ استاد منصور مهرنگ

نوشته‌ها

- (۱) کتاب روشی *آسان در یادگیری ادبیات فارسی*، دانشکده افسری، تصحیح و مقابله ملک‌تاج طاووسی، انتشارات آمه، تهران، ۱۳۷۴خ.
- (۲) کتاب *بوستان سعدی*، متن کامل و صحیح همراه با معنی و شرح ساده و روان یکایک ابیات. واژه‌های دشوار و آموزه‌های نگارشی، دستوری و آرایه‌های ادبی، تصحیح و مقابله ملک‌تاج طاووسی، انتشارات دستان، ۱۳۸۵خ. چاپ دوم در سال ۸۶خ.
- (۳) کتاب *منشور ادبیات فارسی و شیوه‌های کاربردی آن*، تصحیح و مقابله ملک‌تاج طاووسی و دکتر نزهت صدرممتاز، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۸۷خ.
- (۴) حافظ، پژوهش و گزینش منصور مهرنگ، همراه شرح و معنی کامل و سجاوندی و پاورقی معنی غزل‌ها به گونه‌ای که از کاربرد واژه‌های بیگانه و نامانوس در برگه روبروی هر غزل آورده شده و در پانویشت معنی واژه‌های دشوار یاد شده است، تصحیح، مقابله و نگارش فهرست‌ها ملک‌تاج طاووسی، ۱۳۹۶خ.
- (۶) دفتری دربرگیرنده برخی از سروده‌هایم به خط خوشنویسی و نقاشی با سبک‌های نوین و بی‌سابقه که همه آن‌ها مربوط به رژیم گذشته است و یکی از آن‌ها به نام مرگ شبتاب مورد توجه خاص رهبر انقلاب قرار گرفته و طبق دستور ایشان در نشریه امام چاپ گردید.
- بایسته گفتن است! دیوان اشعارم هنوز به چاپ نرسیده است، ولی گزیده‌ای از آن اسکن شده و در کتابخانه مجلس شورای اسلامی نگاه‌داری می‌شود. پاره‌ای از این ابیات و سروده‌ها در پاورقی کتاب *دیوان حافظ* و منشور ادبیات فارسی آورده‌ام.

افزوده‌های من [ذاکر]

داشتن دکترای افتخاری از دانشکده ادبیات دانشگاه تهران.

استاد مهرنگ افسر عالی‌رتبه بازنشسته ارتش در رسته سواره‌نظام بود که نقش بسیار فعالی در روند بهسازی بستر ثبت احوال در روستاهای آذربایجان داشت و از سوی دیگر به گسترش دانش زبان و ادبیات پارسی در آن سرزمین و دیگر جاها

در سوگ استاد منصور مهرنگ

۴

گام برداشت و شاگردانی ارزشمند و کارآمد در این خاک و بوم پرورش داد. جزوه‌ها و کتابچه‌های تدریس او در آموزشگاه‌های گوناگون، در دوران بازنشستگی‌اش تبدیل به این چهار کتاب ارزشمند شد.

آشنایی من با ایشان مربوط بیست و اندی سال پیش که در برخی از آدینه‌ها در خانه شادروان دکتر منزوی در انتهای امیرآباد، ایشان را زیارت می‌کردم که بیشتر همراه با دکتر حمیدی شیرازی سراینده و دکتر توکلی متخصص قلب و یدالله اردلان و استاد لطفی بودند و پس از آن در سعادت‌آباد و در ساختمان دژ و آپارتمان دایی‌ام و پس از درگذشت ایشان، خانه برادرم و گه‌گذاری خانه‌ما، هر هفته تا پیش از بیماری گسترده‌ی ایشان، در خدمتشان بودیم.

دل‌بسته‌ی خاندان اهل حق آتش‌بیگی و حضرت آقای نظام‌الدین مشعشعی بود و سالی چند بار به زیارت‌گاه گره‌بان می‌رفت. سالیانی دراز در محضر دکتر حمیدی شیرازی و عماد خراسانی و شهریار بزرگ به دانش‌اندوزی پرداخت هم‌چنین ارادتی ویژه به شادروانان دکتر علینقی منزوی و استاد احمد منزوی داشت و در پایان هم در کنار یکدیگر آرمیدند.

موسیقی را به خوبی می‌شناخت و از دستگاه‌های موسیقی سنتی ایران آگاهی بسیار بالایی داشت و در دهه‌ی سی خورشیدی سرپرست ارکستر بانو روح‌بخش در رادیو بود.

او آموزگاری دلسوز، توانمند در آموزش، همیشه خندان، گرفتگی‌زدا و خوش‌مشرب و خوش‌سخن، مجلس‌آرا و خوش‌گو بود. همیشه در جلسات آدینه‌خانه دکتر منزوی شرکت داشت و بحث‌های داغ و جنجال‌برانگیز سیاسی، اجتماعی و فرهنگی با غزلی، قصیده‌ای و مثنوی آرام می‌کرد و شرایط را برای گفتگوی دیگر فراهم می‌ساخت.

خاطرات آموزش بزرگ و کوچک برای شعرخوانی به برخی از کسانی که می‌خواست به یاد ایشان شعر بخوانند و نیز آموزش مجری جلسه در یادمان هر دو منزوی فراموش‌شدنی نیست.

ذاکر
دکتر محمد ابراهیم

خودنوشته استاد در کتابچه کشکول خویش

«زینده سنگ گور ارباب هنر»

پیش‌تر در دوران جوانی و روزگار میان‌سالی چند مثنوی کوتاه و چند مفرد در همین زمینه سروده بودم. این هم شعر دیگری است در قالب غزل که در آبان‌ماه سال ۱۳۷۶ هـ.ش بداهه در بهشت‌زهرا در بازگشت از زیارت مدفن پدرم که یادش گرامی باد، سرودم.

مگرید بر این چنیــــن گورها	که هرگز نمیــــرند «منصور»ها
کجا میرد آن کس که با شعــــر ناب	تواند فکنــــدن به دل، شورها
همی پژمــــرد تاک و میرد، ولــــی	بُود زنده مستی، در انگورها
عسل تا ابد خوشگوار است و نوش	و لیکن نمانند زنبــــورها
خوشا می‌گساری و خنیــــاگری	به بیداد و عشاق در سورها
خوشا مستی و پایکوبی به شــــور	نه بر مویه، بر «راکِ ماهور»ها
به خاک اندرون خفته «سعدی» و لیک	کلامش بُود زیبِ منشورها

از زبان استاد درباره کتاب حافظ در نشست دیگری
سپاس

در سوگ استاد منصور مهرنگ

ه

ذکر
دکتر محمد ابراهیم

کتابنامه

نمایه کتاب و مقاله

در سوگ استاد منصور مهرنگ، سخنرانی محمدابراهیم ذاکر به مناسبت درگذشت استاد منصور مهرنگ، سالن همایش نیکوکاری رعد، پنجشنبه ۹ خرداد ۱۳۹۸.

کتاب روشی آسان در یادگیری ادبیات فارسی، منصور مهرنگ (۱۳۱۳ - ۱۳۸۵خ)، دانشکده افسری، تصحیح و مقابله ملک تاج طاووسی، انتشارات آمه، تهران، ۱۳۷۴خ.

بوستان سعدی، منصور مهرنگ (۱۳۱۳ - ۱۳۸۵خ)، تصحیح و مقابله ملک تاج طاووسی، انتشارات دستان، ۱۳۸۵خ؛ چاپ دوم در سال ۸۶خ.

منشور ادبیات فارسی و شیوه‌های کاربردی آن، تصحیح و مقابله ملک تاج طاووسی و دکتر نزهت صدرممتاز، سازمان چاپ و انتشارات، تهران، ۱۳۸۷خ.

حافظ، پژوهش و گزینش منصور مهرنگ (۱۳۱۳ - ۱۳۸۵خ)، همراه شرح و معنی کامل و سجاوندی و پاورقی معنی غزل‌ها به گونه‌ای که از کاربرد واژه‌های بیگانه و نامانوس در برگه روبروی هر غزل آورده، معنی واژه‌های دشوار در پانویس، تصحیح، مقابله و نگارش فهرست‌ها ملک تاج طاووسی، ۱۳۹۶خ.

دفتری از منصور مهرنگ (۱۳۱۳ - ۱۳۸۵خ)، معنی واژه‌های دشوار دربرگیرنده برخی از سروده‌هایم به خط خوشنویسی و نقاشی با سبک‌های نوین و بی‌سابقه که همه آن‌ها مربوط به رژیم گذشته است و یکی از آن‌ها به نام مرگ شبتاب مورد توجه خاص رهبر انقلاب قرار گرفته و طبق دستور ایشان در نشریه امام چاپ گردید. و نیز بخشی از آن‌ها اسکن شده در کتابخانه مجلس شورای اسلامی است.

کشکول، زبینه سنگ گور ارباب هنر، منصور مهرنگ (۱۳۱۳ - ۱۳۸۵خ).

در سوگ استاد منصور مهرنگ